

ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ పంటలు

దిగుబడిలో నెల్లారు ప్రథమ స్థానంలో ఉన్నాయి.

రాగులు: మనదేశంలో రాగులు పండి విస్తీర్ణంలో మనరాష్ట్రం మూడోస్థానంలో ఉంది. ఈ పంట భరీఫ్, రబీ సీజన్లలో కూడా పండుతుంది. జిల్లాల వారీగా విస్తీర్ణం, ఉత్తర్తుల్లో విశాఖపట్టం, దిగుబడుల్లో ప్రకాశం ముందున్నాయి.

మొక్కాలు: ఇది భరీఫ్ పంట. నీటిపారుదల వసతులుంటే ఇది విస్తారంగా పండుతుంది. 2006-07 నాటికి విస్తీర్ణం, ఉత్తర్తుల్లో కరీంనగర్, దిగుబడుల్లో తూ.గోదావరి జిల్లాలు ప్రథమ స్థానంలో ఉన్నాయి.

చిరుధాన్యాలు: దేశంలో చిరుధాన్యాల సాగువిస్తీర్ణంలో.. ఆంధ్రప్రదేశ్ వాటా 17 శాతం. ఇక్కడ వరిగలు, గోదాలు పండుతున్నాయి.

పప్పుధాన్యాలు: దీనిలో ప్రధానమైనవి కందులు. వీటిని కొన్ని ప్రాంతాల్లో ప్రత్యేకంగాను, కొన్ని ప్రాంతాల్లో మిశ్రమ పంటగాను పండిస్తారు. భరీఫ్ సీజన్ ఆరంభం (జూన్, ఆగస్టు)లో విత్తనాలు నాటితే రబీ సీజన్ చివరి నాటికి పంట చేతికందుతుంది. మనరాష్ట్రంలో 2006-07లో 4.01 లక్షల హెక్టా ర్హ సాగులో 1.61 లక్షల టన్నుల ఉత్పత్తిని, 400 కిలోలు/ హెక్టారుకు దిగుబడిని సాధిస్తున్నాం. ఈ పంట అన్ని జిల్లాల్లోనూ పండుతుంది. ఉత్పత్తి, దిగుబడుల పరంగా రంగారెడ్డి, విస్తీర్ణంలో మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలు 2006-07 నాటికి ప్రథమ స్థానంలో ఉన్నాయి.

పెనలు, మినుములు కోస్టా జిల్లాల్లో ఎక్కువగా పండిస్తున్నారు. ఉలవలు, శనగలు కూడా రాష్ట్రంలో పండిస్తున్నారు.

సూనెగింజలు: వేరుశనగ, నువ్వులు, సన్ఫ్ వర్స్, ఆముదాలు మొదలైన సూనెగింజలు రాష్ట్రంలో పండిస్తున్నారు. దేశంలో వేరుశనగ విస్తీర్ణంలో 22 శాతంతో మనరాష్ట్రం రెండో స్థానంలో ఉంది. రాష్ట్రంలో అన్ని జిల్లాల్లోనూ ఈ పంట పండుతుంది. సాగువిస్తీర్ణంలో అనంతపురం, ఉత్పత్తి దృష్టాన్తాలు, దిగుబడిలో ప్రకాశం మొదటి స్థానాల్లో ఉన్నాయి. నువ్వులు పంటలో మనరాష్ట్రం దేశంలో అయిదో స్థానంలో ఉంది. భరీఫ్, రబీ సీజన్లలో దీనిని పండిస్తారు.

ఇతర పంటలు: తక్కువ విస్తీర్ణమే అయినప్పటికీ చెరకు కూడా మనరాష్ట్రంలో సాగు చేస్తున్నారు. కోస్టా ప్రాంతంలో విశాఖపట్టణం, రాయలీస్ మల్ చిత్తారు, తెలంగాణలో మెదక్ జిల్లాల్లో ఎక్కువగా చెరకు సాగు జరుగుతుంది. రాష్ట్రంలో పత్తిని రెండు ప్రధాన సీజన్లు (భరీఫ్, రబీ)లో పండిస్తున్నారు. దేశం మొత్తం పత్తి సాగులో 7.2 శాతం, ఉత్పత్తిలో 9.8 శాతం రాష్ట్రంలో జరుగుతుంది. పాగాకు పండి రాష్ట్రాల్లో ఆంధ్రప్రదేశ్ 47 శాతానికి పైగా ఉత్పత్తులతో దేశంలో ప్రథమ స్థానంలో ఉంది. మనదేశంలో లభించే వర్జనియా పాగాకులో 95 శాతం మనరాష్ట్రంలోనే పండుతుంది. దేశంలో మిరపకాయలు లేదా మిర్చి కింద సాగయ్యే భూమిలో 25 శాతం మనరాష్ట్రంలోనే

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర జనాభా ఎక్కువ శాతం వ్యవసాయం పైనే ఆధారపడి ఉంది. రాష్ట్రంలో సారవంతమైన భూమిలు, నీటి వసతులు వివిధ రకాల పంటలకు దోహదపడుతున్నాయి. రాష్ట్ర భూమైశాల్యంలో 49 శాతం భూమి.. వివిధ పంటల కింద సాగులో ఉంది. రాష్ట్రంలో రెండు రకాల పంటలు పండిస్తున్నారు. అవి: 1) భరీఫ్ పంటలు (నైరుతి రుతువమనాలతో వచ్చే వర్షాల వల్ల పండి పంటలు) 2) రబీ పంటలు (ఈజాన్యు రుతువమనాల వల్ల పండి పంటలు).

రాష్ట్రంలో 2006-07లో కాయ చిరుధాన్యాలు, పప్పుధాన్యాలు, భరీఫ్, రబీ సీజన్లలో 72.74 లక్షల హెక్టార్లలో 162.29 లక్షల టన్నుల ఉత్పత్తులు సాధించాయి. మొత్తం ఆహార ధాన్యాలు, ఆహార పంటలు, ఆహారేతర పంటలు వీటిన్నింటినీ కలుపుకుంటే 128.11 లక్షల హెక్టార్లలో 162.29 లక్షల టన్నుల ఉత్పత్తులు 2006-07 నాటికి రాష్ట్రంలో సాధించారు.

ఆహార పంటలు

వరి: రాష్ట్రంలో మొత్తం 39.8 లక్షల హెక్టార్లలో వరి పండిస్తున్నారు. వరిసాగు కింద 30 శాతం భూమి ఉంది. వరి దిగుబడులు, ఉత్పత్తులు, తెలంగాణ, రాయలీస్ మల్ ప్రాంతాల కన్నా కోస్టా ప్రాంతంలో ఎక్కువగా ఉన్నాయి. వరిపంటలో 75 శాతం పంట భరీఫ్ కాలంలో పండుతుంది. విస్తీర్ణపరంగా ప.గోదావరి, తూ.గోదావరి, కృష్ణా జిల్లాలు; ఉత్పత్తి పరంగా చూస్తే ప.గోదావరి, తూ.గోదావరి, కరీంనగర్; అధిక దిగుబడులపరంగా చూస్తే ప.గోదావరి, నెల్లారు, తూ.గోదావరి మొదటి మూడు స్థానాల్లో ఉన్నాయి. ఆర్థిక, గణాంక శాఖ 2007 వివరాల ప్రకారం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం వరి విస్తీర్ణంలో దేశంలో 2003-04లో అయిదో స్థానం, ఉత్పత్తిలో నాలుగో స్థానం, దిగుబడిలో రెండో స్థానంలో ఉంది. పంజాబ్ మొదటి స్థానంలో ఉంది.

జొన్సు: అల్ప వర్షపాతం, నీటిపారుదల తక్కు వగా ఉన్న జిల్లాల్లో జొన్సు సాగు చేస్తున్నారు. వరి తర్వాత రాష్ట్రంలో పండించే పంటల్లో జొన్సు ది రెండో స్థానం. దేశంలో జొన్సు పండించే రాష్ట్రాల్లో ఆంధ్రప్రదేశ్ ది నాలుగో స్థానం. సాగువిస్తీర్ణం పరంగా మహబూబ్‌నగర్, ఉత్పత్తి పరంగా కర్మాలు, దిగుబడి పరంగా గుంటూరు జిల్లాలు 2006-07 నాటికి ప్రథమ స్థానాల్లో ఉన్నాయి.

సజ్జ: ఇది వర్షాధార పంట. మనరాష్ట్రం సజ్జ పంటలో దేశంలో ఎనిమిదో స్థానంలో ఉంది. సజ్జ ఎక్కువగా విశాఖపట్టం, ప్రకాశం, కర్మాలు, మహబూబ్‌నగర్, నిజమాబాద్ జిల్లాల్లో పండుతుంది. 2006-07 నాటికి విస్తీర్ణంలో కర్మాలు, ఉత్పత్తిలో ప్రకాశం,

ఉంది. ఇవేకాకుండా పసుపు, రకరకాల పండ్లు, ఉల్లిగడ్లు రాష్ట్రంలో పండిస్తున్నారు.

ప్రాక్టీస్ ప్రశ్నలు...

1. రాష్ట్రంలో సీజన్ వారీగా ప్రధాన పంటలు?
  - ఎ) ఖరీఫ్ పంటలు
  - బి) రబీ పంటలు
  - సి) మెట్ల పంటలు
  - డి) ఎ, బి
2. రాష్ట్రంలో ఆహార పంటల్లో ఎక్కువ శాతం ఏ పంట నుంచి వస్తుంది?
  - ఎ) వరి
  - బి) గోదుమ
  - సి) జొన్నలు
  - డి) సజ్జలు
3. వరి పంట విస్తీర్ణంలో రాష్ట్రానిది దేశంలో ఎన్నో స్థానం?
  - ఎ) 7
  - బి) 5
  - సి) 8
  - డి) 1
4. వరిపంట ఎక్కువగా ఈ సీజన్లలో ఉంటుంది?
  - ఎ) 75 శాతం ఖరీఫ్లో
  - బి) ఖరీఫ్, రబీలు కలిపి 75 శాతం
  - సి) రబీ సీజన్లలో 60 శాతం
  - డి) ఏదీ కాదు
5. రాష్ట్రంలో వరి విస్తీర్ణ (2006-07 సంవత్సర అంతానికి) లక్షల హెక్టార్లలో?
  - ఎ) 50
  - బి) 39.78
  - సి) 26.4
  - డి) 14
6. అత్యధిక వరి ఉత్పత్తులు సాధించిన జిల్లా?
  - ఎ) తూ.గోదావరి
  - బి) ప.గోదావరి
  - సి) గుంటూరు
  - డి) కర్కూలు
7. రాయలసీమ, తెలంగాణలలో అత్యధిక వరి ఉత్పత్తులు సాధించిన జిల్లాలు
  - ఎ) కర్కూలు, కరీంనగర్
  - బి) అనంతపురం, నల్గొండ
  - సి) కడప, నిజాముబాద్
  - డి) చిత్తూరు, ఖమ్మం
8. సాగులో ఉన్న రాష్ట్ర భూమి విస్తీర్ణంలో జొన్నలు పండిస్తున్న భూమి శాతం?
  - ఎ) 18%
  - బి) 29%
  - సి) 22%
  - డి) 20%

జవాబులు

	1	2	3	4	5	6	7	8
D	A	B	A	B	B	A	A	

వ్యవసాయ రంగం - ముఖ్యంలాలు

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ఆర్థికవృధ్ఛికి వ్యవసాయమే జీవనరేభి. వ్యవసాయ రంగ అభివృద్ధి కుంటుపడితే మొత్తంగా ఇతర రంగాల్లో దీని ప్రభావం ఉంటుంది. క్రామిక శక్తికి, అధిక జనాభాకు జీవనోపాధి, ఆహార భద్రత కల్పించడానికి వ్యవసాయ రంగ అభివృద్ధి అవసరం. పంట మార్గిడి (crop diversification)ల ద్వారా వ్యవసాయాదాయాలను పెంపాందించి ప్రజల జీవన ప్రమాణాలను మెరుగుపరచడం, 11వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో 4 శాతం వృద్ధిరేటును సాధించడం, ఈ రంగంలోని మిగులు కార్బూకులకు వ్యవసాయేతర రంగాల్లో ఉపాధి కల్పించడం రాష్ట్ర ప్రభుత్వ వ్యాహంగా ఉంది.

నికర వ్యవసాయ విస్తీర్ణం

రాష్ట్ర భౌగోళిక ప్రైస్ లైంగా 275.04 లక్షల హెక్టార్లు ఉండగా, దీనిలో 39.8 శాతం అంటే నికరంగా 109.6 లక్షల హెక్టార్లలో వ్యవసాయ పంటలు వేస్తున్నారు. (ఏపీ ఎకనామిక్ సర్వే 2008-09). వ్యవసాయ పంటలు విస్తీర్ణం 2008-09నాటికి 109.60 లక్షల హెక్టార్లకు పెరిగింది.

వర్షపాతం

2008-09లో వర్షపాతం సంతృప్తికరంగా ఉంది. ఖరీఫ్ సీజన్లో సైరు తి రుతుపవనాల ద్వారా 3 శాతం సాధారణ స్థాయి కంటే అధికంగా, రబీ సీజన్లో ఈశాన్య రుతుపవనాల ద్వారా వచ్చే వర్షపాతంలో 9.9 శాతం తక్కువగా వర్షపాతం నమోదైంది.

ఆహారధాన్యాల ఉత్పత్తులు-భూమి విస్తీర్ణం

2007-08లో మొత్తం వ్యవసాయం కింద ఉన్న స్థాల భూమి విస్తీర్ణం 135.67 లక్షల హెక్టార్లు కాగా, 2008-09లో 137.95 లక్షల హెక్టార్లకు పెరిగింది.

- 2007-08లో నికర పంట భూమి (Net Sown Area) 108.43 లక్షల హెక్టార్ల నుంచి 2008-09లో 109.60 లక్షల హెక్టార్లకు అంటే 1.08 శాతం పెరిగింది.
- ఆహారధాన్యాల పంట భూమి విస్తీర్ణం కింద 2007-08లో 73.87 లక్షల హెక్టార్లు ఉండగా, 2008-09 నాటికి 74.30 లక్షల హెక్టార్లకు అంటే 0.58 శాతం పెరిగింది.
- ఉత్పత్తులు: రాష్ట్రం ఏర్పడిన తర్వాత ప్రప్రథమంగా 2008-09లో 204.04 లక్షల టన్నుల ఆహారధాన్యాల ఉత్పత్తి నమోదైంది. 2007-08లో ఏటి విలువ 198.2 లక్షల టన్నులు.
- పరిపంట కింద 2007-08లో 133.24 లక్షల టన్నులు, 2008-09లో 142.07 లక్షల టన్నులకు (6.6 శాతం) పెరిగింది. సకాలంలో వర్షాలు, అనుకూల వాతావరణ పరిస్థితులు ఆహారధాన్యాల అధిక ఉత్పత్తి సాధించడానికి దోహదం చేశాయి.

నూనె గింజల ఉత్పత్తుల్లో తీరోగమనం

2007-08లో 37.66 లక్షల టన్నుల నూనె గింజల ఉత్పత్తులు సాధిస్తే, 2008-09లో ఏటి ఉత్పత్తులు యాభై శాతానికి పైగా 16.34 లక్షల టన్నులకు పడిపోయింది.

క్రాపింగ్ ఇంటెన్సీటీ: వ్యవసాయ రంగంలోని సమర్థత (Efficiency of Agriculture) రాష్ట్రంలోని మొత్తం స్థాల పంట విస్తీర్ణం (Cross cropped Area)లో నికరపంట విస్తీర్ణం (Net cropped Area) నిష్పత్తి ఆధారంగా తెలుస్తుంది.

సీజన్ వారీగా వివిధ పంటలు

ఖరీఫ్, రబీ ఆహార పంటలు: ఏటిలో ప్రధానమైనవి: వరి, జావర్, బాజ్రా (సజ్జలు), మొక్కజోన్లు, రాగి, పల్సు, మిల్లెట్సు (జొన్న రకాలు), గోధుమలు. నూనె గింజల ఉత్పత్తుల్లో వేరుశెనగ, ఆముదం, నువ్వులు ప్రధానమైనవి.

ఖరీఫ్, రబీ మొత్తం ఆహారధాన్యాల పంట భూమి విస్తీర్ణంలో 2008-09 నాటికి రాష్ట్రంలో 59.8 శాతం వరిసాగైంది. నూనెగింజలను 68.2 శాతంలో అత్యధిక విస్తీర్ణంలో సాగు చేశారు. నూనెగింజల సాగు విస్తీర్ణం 2004-05లో 29.22 లక్షల హెక్టార్లలో ఉంటే 2006-07 నాటికి 22.52 లక్షల హెక్టార్లకు తగ్గింది. ప్రభుత్వ ప్రత్యేక కృషి వల్ల ఈ సాగు విస్తీర్ణం తిరిగి 2008-09లో 25.85 లక్షల హెక్టార్లకు పెరిగింది.

ఎంపిక చేసిన పంటల్లో హెక్టార్లకు ఉత్పాదకత

2008-09లో వరి 3247, జావర్ 1509, బాజ్రా 983, మొక్కజోన్ మెయిజ్ 4913, వేరుశెనగ 1934 కేజీలు హెక్టార్లకు ఉత్పాదకత కలిగి ఉన్నాయి. ఖరీఫ్ సీజన్లో కంటే రబీ సీజన్లో ఎక్కువగా పంట దిగుబడి లేదా ఉత్పాదకత కలిగి ఉన్న పంటలు: వరి, జావర్, వేరు శెనగ మొదలైనవి.

రైతు చైతన్య యాత్రలు, రైతు సదన్సులు

కొత్త వ్యవసాయ విధానాలు, పద్ధతుల గురించి రైతుల్లో అవగాహన పెంచడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 13-05-08 నుంచి 3-6-08 వరకు రైతు చైతన్య సదన్సులు నిర్వహించింది. 55 వేలగ్రామాల్లో 50 లక్షల మంది రైతులు ఈ సదన్సులో శిక్షణ పొందారు.

ఆదర్శ రైతుల ఎంపిక

గ్రామాల వారీగా ఆదర్శ రైతులను ఎంపిక చేసి వ్యవసాయ పరిశోధన-విస్తరణ కార్యక్రమాల మధ్య ఉన్న వ్యత్యాసాన్ని పూరించడానికి వ్యవసాయ శాఖ క్షేత్రస్థాయి సిబ్బందిలో ఆదర్శ రైతులను మమేకం చేసి అనేక కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తోంది. పొలంబడి, సీడ్ విలేజ్ ప్రోగ్రామ, పంటల బీమా, రాష్ట్రీయ కృషి వికాస యోజన, మప్ క్రాంతి,

జీవక్రాంతి, సెరికల్చర్, హర్షికల్చర్, మార్కెటింగ్, రుణ సదుపాయాల విషయాల్లో ఆదర్శ రైతులు తగిన శిక్షణ పొంది కృషి చేస్తున్నారు.

రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ విష్టరణ కార్బూక్మాలు నిర్వహించడానికి 49,068 ఆదర్శ రైతులను రెండు దశల్లో ఎంపికచేశారు. ప్రతి 200 నుంచి 250 వ్యవసాయ కమతాలకు ఒక ఆదర్శ రైతును నియమించారు. వ్యవసాయ పనిముట్లు, టొక్కులజీ, సబ్సిడీ విషయాల్లో ఆదర్శ రైతులు ఇతర రైతులకు అవగాహన కల్పిస్తారు.

మాటిల ప్రశ్నలు

1. రాష్ట్రంలో సాధారణ వర్షపాతం (భరీఫ్)తో పోలిస్ట్, 2008-09లో ఏ ప్రాంతంలో అతి తక్కువ వర్షపాతం నమోదైంది?

- ఎ) తెలంగాణా బి) రాయలసీమ
సి) కోస్తా డి) దక్కిం కోస్తా

2. 2008-09 నాటికి రాష్ట్ర భౌగోళిక వైశాల్యంలో నికరంగా ఎన్ని లక్షల హెక్టార్లలో వ్యవసాయ పంటలు పండిస్తున్నారు?

- ఎ) 108.43 బి) 109.60
సి) 120 డి) ఏదీ కాదు

3. 11వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో రాష్ట్ర వ్యవసాయాభివృద్ధి లక్ష్య రేటు శాతం?

- ఎ) 6 బి) 3 సి) 2 డి) 4

4. 2008లో ముగిసిన భరీఫ్ సీజన్లో రాష్ట్రంలో అత్యధిక వర్షపాతం నమోదైన జిల్లా?

- ఎ) ఖమ్మం బి) పశ్చిమగోదావరి
సి) కృష్ణ డి) హైదరాబాద్

5. ప్రస్తుతం రాష్ట్ర వ్యవసాయ రంగానికి సంబంధించి కింది వాటిలో సరైంది.

- ఎ) 74.3 లక్షల హెక్టార్లలో 204 లక్షల టన్నుల ఆహారధాన్యాల ఉత్పత్తి సాధించాం
బి) వ్యవసాయ భూమి విస్తీర్ణం తగినప్పటికీ ఆహారధాన్యాల ఉత్పత్తిలో అభివృద్ధి సాధించాం

- సి) ఎ, బి
డి) ఏదీ కాదు

6. ఆంధ్రప్రదేశ్లో ఇప్పటి వరకు అత్యధికంగా ఎన్ని లక్షల టన్నుల పరి ఉత్పత్తిని సాధించాం?

- ఎ) 133.24 బి) 142.07
సి) 150 డి) 110

7. 2007-08లో ఆంధ్రప్రదేశ్లో సాధించిన ఆహారధాన్యాల ఉత్పత్తి సుమారు ఎన్ని లక్షల టన్నులు?

- ఎ) 198 బి) 200
సి) 150 డి) ఏదీ కాదు

8. ఆంధ్రప్రదేశ్లో 2008-09లో వ్యవసాయ పంటలకు సంబంధించి సరైంది?

- ఎ) ఆయల్ సీడ్స్ ఉత్పత్తులు 2008-09లో తరుగుదల

బి) మొత్తం మీద సకాలంలో వర్షాలు, అనుకూల వాతావరణ పరిస్థితులు

సి) ఇరిగేషన్ కింద రాష్ట్రంలో నికర వ్యవసాయ భూమి (Net Irrigated Area) పెరిగింది

డి) పైవీన్

9. రాష్ట్రంలో మొత్తం నూనెగింజల ఉత్పత్తుల్లో అధిక శాతం విస్తీర్ణం కలిగిన పంట?

- ఎ) వేరుశెనగ బి) నువ్వులు
సి) ఆముదం డి) సన్సప్పవర్

10. మొత్తం నూనెగింజలను పండించే భూమిలో రాష్ట్రంలో వేరుశెనగ పంట కింద భూమి శాతం?

- ఎ) 68 బి) 70 సి) 50 డి) 40

11. నూనె గింజల పంట విస్తీర్ణం 2007-08 నాటికి ఎన్ని లక్షల హెక్టార్లు?

- ఎ) 26.76 బి) 25.87 సి) 29.18 డి) 25.51

12. రాష్ట్రంలో హెక్టారుకు వ్యవసాయ ఉత్పాదకతలో సరైంది?

- ఎ) వరిపంట ఉత్పాదకత భరీఫ్లో ఎక్కువ
బి) రబీలో వరిపంట ఉత్పాదకత ఎక్కువ
సి) వేరుశెనగ ఉత్పాదకత రబీలో అధికం
డి) బి, సి

13. రాష్ట్రంలో ఆదర్శ రైతుల వ్యవస్థ ఉద్దేశం?

- ఎ) వ్యవసాయ పరిశోధన-విష్టరణ అంశాల మధ్య భాగీని పూరించడం
బి) రెండు దశల్లో 50,000 మందికి శిక్షణ ఇవ్వడం

- సి) రుణాలు జారీ చేయడం

- డి) ఎ, బి

14. 2008 నాటికి రాష్ట్రంలో ఆదర్శ రైతుల సంఖ్య సుమారు?

- ఎ) 49,000 బి) 40,000
సి) 70,000 డి) 10,000

సమాధానాలు				
1	2	3	4	5
బి	బి	డి	ఎ	సి
6	7	8	9	10
బి	ఎ	డి	ఎ	ఎ
11	12	13	14	
ఎ	డి	డి	ఎ	

పట్టిక 1 - అంద్రపుద్సేలో ప్రాంతాల వారీగా సీజన్లలో వర్షపాతం నమోదు (2008-09లో) (ముఖ్యమీటర్లలో)								
వర్షపాతం	ఖరీఫ్ సీజన్				రజి సీజన్			
	కోస్ట్ అంద్ర	రాయల సీమ	తెలం గాంచి	ఎ.పి.	కోస్ట్ అంద్ర	రాయల సీమ	తెలం గాంచి	ఎ.పి.
సాధారణ వర్షపాతం	620	407	715	624	324	238	129	224
2008-09లో నమోదైన వర్షపాతం	667	369	755	641	228	270	39	159

మూలం: ఏపి. ఎక్సామిన్ సర్కెస్ - 2008-09.
రాష్ట్రంలో 2008-09లో సాధారణ స్థాయి కంటే తక్కువ శాతం ఖరీఫ్ సీజన్లో నమోదు కాగా, రజి సీజన్లో తెలంగాణాలో నమోదైంది.

పట్టిక 2 - 2008-09లో ఖరీఫ్, రజి సీజన్లలో పంటలు-విస్తృతం (శాతాల్లో)										
పంట వీరు	వరి	జావర్	బాల్కా	మెయిజ్	రాగులు	ఇతర జీఐస్సు పంటలు (గోధుమలతో నపశి)	పప్పు ధాన్యాలు	వేరు శనగ	ఆముదం	నుప్పులు
మొత్తం పంట భూమిలో విస్తరించిన శాతం	58.9	3.8	0.8	11.4	0.7	0.6	23.8	68.2	6.14	3.05

మూలం: ఎ.పి. ఎక్సామిన్ సర్కెస్ (2008-09).

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో పంటల విధానం

వరి పంట:

పంట విస్తీర్ణం రీత్యా దేశంలో ఆంధ్రప్రదేశ్‌ది ఐదో స్థానం. ఉత్తరతీర్మానికి ద్వారా నుండి పంటల్లో వరిదే ప్రథమస్థానం. మొత్తం సాగు భూమిలో 30 శాతం వరి పంటకి వినియోగిస్తున్నారు.

1. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వరికి సంబంధించి సరైనది?

- ఎ) రైతులు భరీఫ్లోనే అధికంగా పండిస్తున్నారు
- బి) రబీలో ఉత్పాదకత (per hectare yielding) ఎక్కువ
- సి) మిగతా పంటల కంటే ఇటీవల విస్తీర్ణం తగ్గుతోంది
- డి) ఎ, బి

2. వరి పంట విస్తీర్ణం, ఉత్పత్తుల్లో మొదటి రెండు స్థానాల్లో ఉన్న జిల్లాలు?

- ఎ) పశ్చిమగోదావరి, తూర్పుగోదావరి
- బి) కృష్ణా, కరీంనగర్
- సి) కడప, కర్నాలు
- డి) గుంటూరు, కృష్ణా

3. వరి విస్తీర్ణంలో, ఉత్పత్తుల్లో అత్యలుంగా ఉన్న జిల్లాలు?

- ఎ) రంగారెడ్డి, అనంతపురం
- బి) కడప, చిత్తూరు
- సి) రంగారెడ్డి, కర్నాలు
- డి) అనంతపురం, కడప

4. రాయలసీమలో విస్తీర్ణం, ఉత్పత్తుల్లో మొదటి స్థానంలో ఉన్న జిల్లాలు?

- ఎ) చిత్తూరు, కడప
- బి) కడప, చిత్తూరు
- సి) కర్నాలు
- డి) కర్నాలు, కడప

5. తెలంగాణాలో విస్తీర్ణం, ఉత్పత్తుల్లో మొదటి, రెండు స్థానాల్లో జిల్లాలు?

- ఎ) కరీంనగర్
- బి) నల్గొండ, కరీంనగర్
- సి) వరంగల్, నిజామాబాద్
- డి) కరీంనగర్, వరంగల్

6. వరి దిగుబడి అత్యధికంగా ఉండే జిల్లా?

- ఎ) పశ్చిమగోదావరి
- బి) నెల్లూరు
- సి) తూర్పుగోదావరి
- డి) నల్గొండ

7. రాష్ట్రంలో వరి దిగుబడి తక్కువగా ఉన్న జిల్లా?

- ఎ) విశాఖ
- బి) విజయనగరం
- సి) ఆదిలాబాద్
- డి) మెదక్

8. వరి ఉత్పత్తి, దిగుబడిలో దేశంలో పంజాబ్ తర్వాత ఆంధ్రప్రదేశ్ స్థానం?

- ఎ) 2
- బి) 3
- సి) 1
- డి) 4

జౌన్సులు:

భారతదేశంలో మొత్తం జౌన్సు విస్తీర్ణంలో 16.5 శాతం ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆక్రమిస్తోంది. ఉత్పత్తి రీత్యా 4వ స్థానంలో ఉంది. రాష్ట్రంలో వరి తర్వాత జౌన్సు ముఖ్యమైన పంట. ఈ పంటను భరీఫ్, రబీ రెండు కాలాల్లో పండిస్తున్నారు. ప్రకాశం, రంగారెడ్డి, మహబూబ్‌నగర్, మెదక్, ఆదిలాబాద్, కర్నాలు జిల్లాల్లో ఎక్కువగా పండుతోంది.

9. భారతదేశం మొత్తం పంట విస్తీర్ణంలో, దిగుబడిలో ఆంధ్రప్రదేశ్ స్థానం?

- ఎ) 2, 3
- బి) 5, 2
- సి) 4, 2
- డి) 2, 3

10. జౌన్సు పంటలో దేశంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ విస్తీర్ణతా శాతం?

- ఎ) 10
- బి) 12సి) 16
- డి) 20

11. రాష్ట్రంలో పండించే పంటల్లో వరి తర్వాత ఒవ స్థానం దేనిది?

- ఎ) గోధుమ
- బి) చెరకు
- సి) జౌన్సు
- డి) సూనె గింజలు

12. జౌన్సు పంటలు ఆంధ్రప్రదేశ్ స్థానం?

- ఎ) 2
- బి) 4
- సి) 6
- డి) 3

13. రాష్ట్ర సాగు భూమిలో జౌన్సు పంట విస్తీర్ణతా శాతం?

- ఎ) 16-8
- బి) 20
- సి) 25
- డి) 10-15

14. ఏ జిల్లాలో జౌన్సు సాగు విస్తీర్ణం ఎక్కువ?

- ఎ) మహబూబ్‌నగర్
- బి) ఆదిలాబాద్
- సి) కర్నాలు
- డి) మెదక్

15. రాష్ట్రంలో జౌన్సులు ఎక్కువగా పండే జిల్లా?

- ఎ) కర్నాలు
- బి) ఆదిలాబాద్
- సి) మహబూబ్‌నగర్
- డి) రంగారెడ్డి

16. జౌన్సుల ఉత్పత్తులు-విస్తీర్ణం దిగుబడుల పరంగా దేశంలో రాష్ట్రం స్థానం?

- ఎ) 2
- బి) 1
- సి) 3
- డి) 2

సజ్జలు:

జౌన్సు తర్వాత ముఖ్యమైన పంట సజ్జలు. ఇది వర్షాధార పంట. ఎక్కువ భాగం భరీఫ్ కాలంలో పండు తుంది.

17. సజ్జల పంటలో విస్తీర్ణంలో, ఉత్పత్తుల్లో, దిగుబడుల్లో రాష్ట్రంలో ప్రథమస్థానాల్లో ఉన్న జిల్లాలు వరుసగా?

- ఎ) కర్నాలు, ప్రకాశం, నెల్లూరు
- బి) నిజామాబాద్, కర్నాలు, కడప
- సి) మహబూబ్‌నగర్, విశాఖపట్నం, ప్రకాశం
- డి) బి, సి

రాగులు:

రాగులు ప్రధానంగా విశాఖపట్నం, విజయనగరం, చిత్తూరు, మహ

బూబ్జనగర్ జిల్లాల్లో పండుతాయి. 2008-09లో 50 వేల హెక్టార్లో ఖరీఫ్, రబీ సీజన్లలో కలిపి పండించారు.

18.రాగుల పంటలో దేశంలో ఆంధ్రప్రదేశ్సానం?

- ఎ) మూడో బి) రెండో
సి) ఒకటో డి) ఏదీ కాదు

మొక్కజొన్లు:

విస్తీర్ణంలో, ఉత్పత్తిలో మన రాష్ట్రం లేవ స్థానంలో ఉంది. మొక్కజొన్లు మన రాష్ట్రంలోని అన్ని జిల్లాల్లో పండుతాయి. ముఖ్యంగా ఇది ఖరీఫ్ పంట. రబీలో కూడా నీటి వసతి ఉన్న చోట్ల పండుతుంది.

19.ఇటీవల కాలంలో మొక్కజొన్లు పంట విస్తీర్ణం, ఉత్పత్తుల్లో మొదటి స్థానాల్లో ఉన్న జిల్లా?

- ఎ) కరీంనగర్ బి) మహబూబ్జనగర్, గుంటూరు
సి) మెదక్, వరంగల్ డి) ఏదీ కాదు

20.మొక్కజొన్లు దిగుబడుల్లో ప్రథమ స్థానంలో ఉన్న జిల్లా?

- ఎ) తూర్పుగోదావరి బి) గుంటూరు
సి) కృష్ణా డి) పశ్చిమగోదావరి

పప్పుధాన్యాలు

కందులు:

రాష్ట్రంలో అన్ని జిల్లాల్లో ఈ పంట పండుతుంది. మిశ్రమ పంటగా కూడా కొన్ని జిల్లాల్లో వేస్తారు. రాష్ట్రంలో ఎక్కువగా తెలంగాణా జిల్లాల్లో (ఆదిలా బాద్, నల్గొండ, ఖమ్మం, రంగారెడ్డి) పప్పుధాన్యాలను పండిస్తున్నారు.

21.కంది పంట విస్తీర్ణంలో ప్రథమ స్థానంలో ఉన్న జిల్లా?

- ఎ) మహబూబ్జనగర్ బి) రంగారెడ్డి
సి) ఆదిలాబాద్ డి) గుంటూరు

22.కంది పంటలో ఉత్పత్తి, దిగుబడులపరంగా ప్రథమ స్థానంలో ఉన్న జిల్లా?

- ఎ) రంగారెడ్డి బి) గుంటూరు
సి) ఆదిలాబాద్ డి) కృష్ణా

పెసలు:

ఇది రెండు కాలాల్లో (రబీ, ఖరీఫ్) పండే పంట. ఆంధ్ర ప్రాంతంలో కృష్ణా, గుంటూరు, తెలంగాణాలో రంగారెడ్డి, మెదక్, నల్గొండ, వరంగల్, ఖమ్మం, ఆదిలాబాద్తోపాటు, రాయలసీమలోని కర్కూలు జిల్లాలో పండుతాయి.

23.పెసలు పంట విస్తీర్ణంలో, దిగుబడుల్లో ప్రథమ స్థానాల్లో ఉన్న జిల్లాలు?

- ఎ) తూర్పుగోదావరి, వరంగల్ బి) మెదక్, ఖమ్మం
సి) నల్గొండ, మహబూబ్జనగర్ డి) గుంటూరు, కృష్ణా

మినుమలు:

ఎక్కువగా మిశ్రమ పంటగా వేస్తారు. కోస్తాంధ్రాలో ఎక్కువగా పండుతుంది. శ్రీకాకుళం, తూర్పుగోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు, రంగారెడ్డి, నిజామాబాద్, ఆదిలాబాద్ జిల్లాల్లో పండుతుంది.

24.రాష్ట్రంలో మినుమలు పంట అత్యధిక సాగు, ఉత్పత్తి అవుతున్న జిల్లాలు?

- ఎ) ఆదిలాబాద్, కృష్ణా బి) కృష్ణా, గుంటూరు
సి) విశాఖ, గుంటూరు డి) ఏదీ కాదు

శనగలు:

ఇది ముఖ్యంగా రబీ పంట. ఎక్కువగా కర్కూలు, గుంటూరు, రంగారెడ్డి, నిజామాబాద్, మెదక్, కరీంనగర్, ఆదిలాబాద్ జిల్లాల్లో పండుతుంది.

25.రాష్ట్రంలో శనగ పంటలో అత్యధిక సాగు, ఉత్పత్తి జిల్లాలు?

- ఎ) కర్కూలు, ప్రకాశం బి) ప్రకాశం, కడప
సి) అనంతపురం, కడప డి) ఏదీ కాదు

వాణిజ్య పంటలు

వేరుశనగ:

మొత్తం నూనెగింజల ఉత్పత్తిలో 80 శాతం వేరుశన గే ఉంది. దేశంలో గుజరాత్ తర్వాత ఉత్పత్తిలో ఆంధ్రప్రదేశ్ రెండో స్థానం. ఇది వరాధార (ఖరీఫ్) పంట. రబీలో మాత్రం నీటిపారుదల వసతులు ఉన్న భూముల్లో వరి తర్వాత రెండో పంటగా పండుతుంది. తెలంగాణా జిల్లాలైన కరీంనగర్, మహబూబ్జనగర్, రాయలసీమలోని కర్కూలు, అనంతపురం, చిత్తూరు జిల్లాల్లో 70 శాతానికి పైగా భూముల్లో ఈ పంటను వేస్తున్నారు. 2008-09లో 17.65 లక్షల హెక్టార్లలో స్థానంలోని మెత్తం నూనె గింజల ఉత్పత్తుల్లో 50 శాతం పైగా వేరుశనగ పంట నుంచి వచ్చినవే.

26.వేరుశనగలో ఎక్కువ సాగు, అధిక ఉత్పత్తులు సాధించిన జిల్లాలు?

- ఎ) కర్కూలు, నెల్లూరు బి) అనంతపురం, కర్కూలు
సి) చిత్తూరు, కృష్ణా డి) కర్కూలు, ప్రకాశం

నువ్వులు:

ఈ పంటలో రాష్ట్రానిది ఐదో స్థానం. నువ్వుల పంట కోస్తాంధ్ర ప్రాంతంలో ఎక్కువగా పండుతుంది. విశాఖపట్టం, తూర్పుగోదావరి, పశ్చిమగోదావరి, విజయనగరం, వరంగల్, ఆదిలాబాద్, కరీంనగర్లలో కూడా పండుతుంది. 2008-09లో 79 వేల హెక్టార్లలో 19 వేల ఉన్నుల నువ్వులు పండించారు.

27.నువ్వులు సాగు విస్తీర్ణంలో, ఉత్పత్తిలో ప్రథమ స్థానాల్లో ఉన్న జిల్లా?

- ఎ) ప్రకాశం బి) విజయనగరం
సి) కర్కూలు డి) కరీంనగర్

ఆముదాలు:

ఆముదాల పంటలో భారతదేశంలో ఆంధ్రప్రదేశ్‌దే ప్రథమ స్థానం. పంట విస్తరణలో 70 శాతం, ఉత్పత్తిలో 52 శాతం. ఇది వర్షాధార పంట. దీన్ని విడిగా, మిశ్రమ పంటగా పండిస్తున్నారు. నల్గొండ, మహబూబ్‌నగర్, రంగారెడ్డి, నెల్లూరు జిల్లాల్లో అధికంగా పండుతుంది. 2008-09లో 1.59 లక్షల హెక్టార్లలో 81 వేల టన్లు ఆముదాల గింజలు ఉత్పత్తి అయ్యాయి.

28. ఆముదాలు అధికంగా పండుతున్న జిల్లాలు?

- ఎ) నల్గొండ బి) మహబూబ్‌నగర్
సి) రంగారెడ్డి డి) అన్ధు

ఇతర పంటలు

ప్రాగాక్ష:

వ్యాపార వంటల్లో ముఖ్యమైంది. ఉత్తరిలో దేశంలో ఆంధ్రప్రదేశ్‌ది ప్రథమస్థానం. వర్జీనియా పొగాకు 95 శాతం ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోనే పండు తుంది. మన రాష్ట్రంలో పొగాకు పంచను మాడు రకాలుగా విభజించ వచ్చు. అపి వర్జీనియా, నికోటినియా, నాస్టాక్. ముఖ్యంగా గుంటూరు, తూర్పుగోదావరి, పశ్చిమగోదావరి, కృష్ణా, నెల్లూరు, కర్నూలు, ఖమ్మంలో పండుతుంది. 1947లో కేంద్ర పొగాకు పరశోధనా కేంద్ర నీ రాజమండ్రిలో స్థాపించారు.

విరస:

ఉత్సవాలో ఆంధ్రప్రదేశ్‌కి రెండో స్థానం. మిరప వర్షాకాల పంట. నీటి వానరుల సహాయంతో అన్ని జిల్లాల్లో పండుతుంది. కృష్ణ, గుంటూరు, ప్రకాశం, నెల్లూరు, వరంగల్, ఖమ్మం, కరీంనగర్లో దీన్ని పండిస్తున్నారు.

పసుపు:

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో గుంటూరు, కడవ, నిజామూబాద్, కరీంనగర్, అదిలాబాద్‌ల్లో దీని సాగు ఎక్కువ. ఇది సారవంతమైన భూముల్లో మాత్రమే ఎక్కువగా పండుతుంది.

၁၅

గుంటూరు, కర్నాలు, అనంతపురం, కడప, రంగా రెడ్డి జిల్లాల్లో ఎక్కువగా వండుతుంది. మన రాష్ట్రం నుంచి మధ్యసీయా, దూరప్రాచ్యదేశాలకు ఎగుమతి అవుతుంది.

సమాధానాలు				
1 ఓ	2 ఎ	3 ఎ	4 ని	5 ఎ
6 ఎ	7 ఎ	8 ఎ	9 చి	10 ఎ
11 ని	12 చి	13 ఎ	14 ఎ	15 ఎ
16 ఎ	17 ఎ	18 ఎ	19 ఎ	20 ఎ
21 ఎ	22 ఎ	23 ఎ	24 చి	25 ఎ
26 చి	27 ఎ	28 డి		